

อุปกรณ์สำหรับชุดหัจฉีไฟฟ้า

รัตนาพันธ์ ไพบูลย์ * วท.บ. (พยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย)

บทคัดย่อ อุปกรณ์สำหรับชุดหัจฉีไฟฟ้า เป็นวัสดุทางการแพทย์ที่ใช้ทำความสะอาดหัจฉีไฟฟ้า ทำให้การทำความสะอาดหัจฉีไฟฟ้าสะดวกสบาย และรวดเร็ว เป็นผลดีต่อการดำเนินการผ่าตัด อุปกรณ์ดังกล่าวมีราคาถูก เนื่องจากสามารถประดิษฐ์ใช้ได้เองจากวัสดุที่หาง่ายภายในประเทศไทย แต่มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับที่ผลิตจากต่างประเทศ งามาธิบตีพยาบาลสาร 2541; 4(2):207-10.

คำสำคัญ หัจฉีไฟฟ้า

เครื่องจี้ด้วยไฟฟ้า (Electrosurgical cautery) เป็นอุปกรณ์ไฟฟ้า ที่เป็นเครื่องมือทางการแพทย์ชนิดหนึ่งที่ต้องใช้ในการผ่าตัดเพราะทำให้การผ่าตัดสะดวก ลดปัญหาการเสียเลือด สามารถตัดเนื้อเยื่อได้พร้อมไปกับการห้ามเลือด ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ลดเวลาในการทำผ่าตัดและการได้รับยาสลบของผู้ป่วย

หัจฉี (Electrosurgical cautery tip) เป็นส่วนที่ใช้จี้เส้นเลือด หรือตัดเนื้อเยื่อ ทำจากโลหะมีรูปร่างลักษณะแตกต่างกันตามหน้าที่การทำงาน เช่น ต้องการห้ามเลือดจะเป็นชนิดปลายแหลมเล็กหรือต้องการตัดเนื้อเยื่อและจี้ห้ามเลือดพร้อมๆกัน จะใช้ชนิดที่มีรูปร่างเป็นแผ่นบางปลายมนโค้งคล้ายใบมีด เป็นต้น

ภายหลังจากการตัดเนื้อเยื่อหรือห้ามเลือดจะเกิดคราบดำ (คาร์บอน) ซึ่งเป็นส่วนของเนื้อเยื่อที่ไหม้ตาย ติดอยู่ที่หัจฉี ทำให้หัจฉีนั้นไม่สามารถใช้งานได้อีกต่อไป แพทย์ต้องหยุดผ่าตัดแล้วส่งกลับไปให้พยาบาลช่วยผ่าตัดทำความสะอาดโดยชุดคราบดำที่ติดแน่นนั้นออก เป็นการเสียเวลาและอันตราย เพราะจะต้องใช้สันมีดผ่าตัดชุดออก มีบริษัทขายเครื่องมือแพทย์ในประเทศไทย ได้สั่งที่ทำความสะอาดหัจฉี (Electrosurgical cautery tip cleaner) สำเร็จรูปจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในราคาอันละ 30-40 บาท ที่ทำความสะอาดหัจฉี สำเร็จรูปนี้ สามารถทำความสะอาดชุดคราบดำออกได้ดีเป็นที่นิยมใช้ของศัลยแพทย์และพยาบาลส่งเครื่องมือผ่าตัด (Scrub nurse)

* พยาบาลผู้ชำนาญการ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

อุปกรณ์สำหรับชุดหัวจีไฟฟ้า

ผู้เขียนจึงได้นำมาเป็นแบบอย่างและดัดแปลง โดยใช้กระดาษทรายชนิดขัดเหล็ก No. 150 และ เศษวัสดุประดิษฐ์ขึ้นแล้วทำให้ปลอดภัย โดยการ ออบก๊าซเอทิลีนออกไซด์ แล้วนำมาทดลองใช้ ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับชนิดที่ผลิต จากต่างประเทศ แต่ราคาถูกกว่ามาก ประมาณ อันละ 2 บาท เป็นที่พึงพอใจของแพทย์และ พยาบาลประจำห้องผ่าตัดศูนย์การแพทย์ศิริกิติ์ โรงพยาบาลรามาธิบดี และได้เผยแพร่ไปยังโรง พยาบาลต่างๆ ทั้งรัฐบาลและเอกชน เช่น โรง พยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลมหานคร เชียงใหม่ โรงพยาบาลประจำจังหวัดสมุทรสาคร โรงพยาบาลวชิรปราการ และโรงพยาบาลธนบุรี 2

ขั้นตอนการประดิษฐ์

อุปกรณ์

1. กระดาษทรายชนิดขัดเหล็ก No. 150

มีจำหน่ายตามร้านขายอุปกรณ์การก่อสร้างทั่วไป ราคาแผ่นละ 5 บาท ขนาด 22 x 24 ซม.

2. กระดาษกาว 2 ด้าน

3. เศษฟองน้ำบางๆ หรือกระดาษแข็ง หนาประมาณ 1 ม.ม.

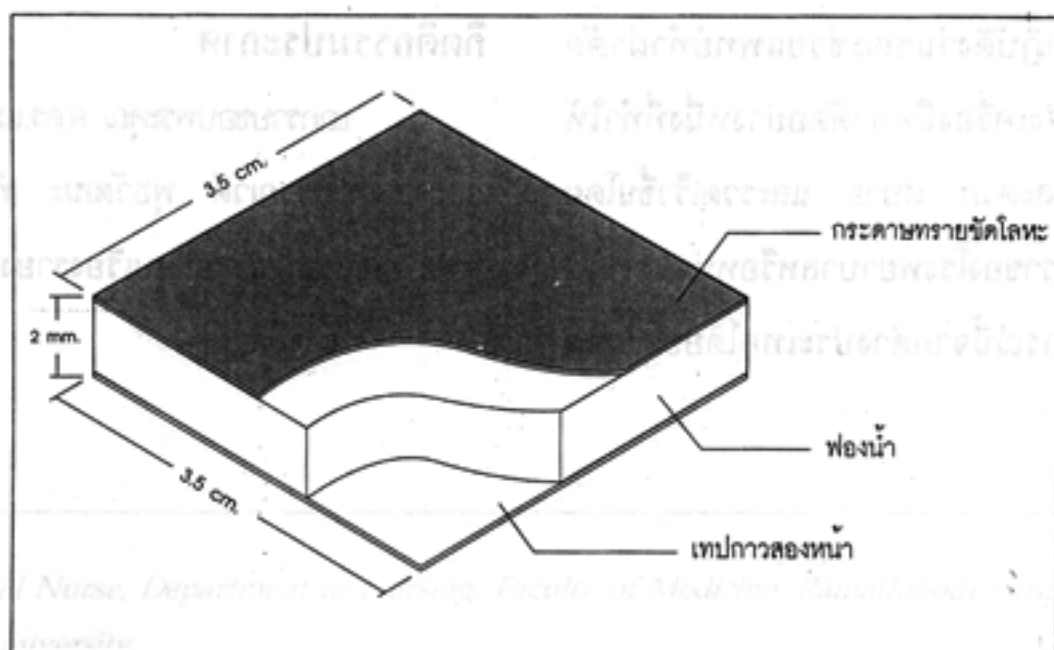
4. กรรไกร

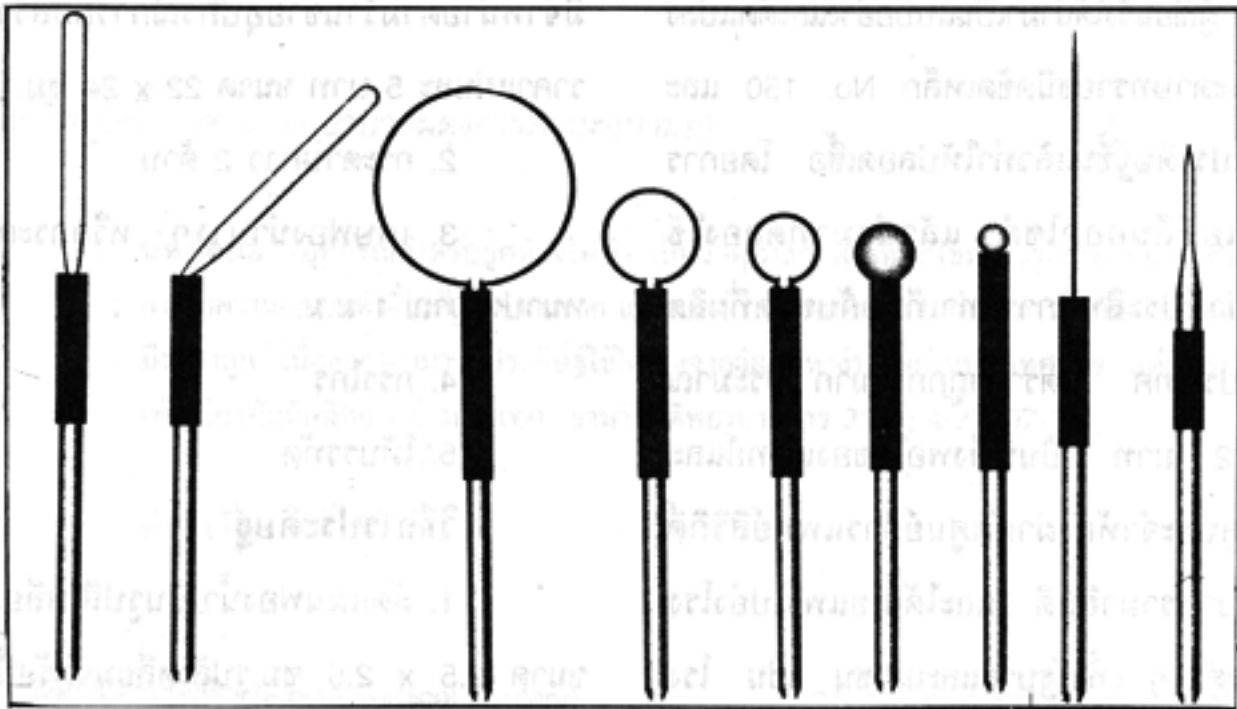
5. ไม้บรรทัด

วิธีการประดิษฐ์

1. ตัดแผ่นฟองน้ำเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 2.5 x 2.5 ซม. รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสนี้เป็นรูป ร้างที่ดีที่สุด เพราะใช้ได้ทุกด้านและขนาดความ กว้าง 2.5 ซม. จะพอดีกับความยาวของหัวจี

2. ตัดกระดาษทรายให้ได้ขนาดพอดีกับ แผ่นฟองน้ำแล้วใช้กระดาษกาว 2 ด้าน ติดแผ่น ฟองน้ำกับกระดาษทรายเข้าด้วยกัน และติด กระดาษกาว 2 ด้านเข้ากับฟองน้ำอีกด้านหนึ่งเพื่อ ใช้สำหรับติดกับผ้าที่คลุมตัวผู้ป่วยในขณะที่ทำผ่าตัด

วิธีการนำไปใช้

ลอกแผ่นกระจกด้านหลังของกระจก
ขาว 2 ด้านออก แล้วนำที่ขูดหัวจี้ติดบริเวณที่
สะดวกสำหรับแพทย์ใช้ในการผ่าตัด

สรุป

การใช้อุปกรณ์ขูดหัวจี้เป็นการเปลี่ยน
แปลงวิธีการปฏิบัติงานขณะช่วยแพทย์ทำผ่าตัด
ของพยาบาลส่งเครื่องมือผ่าตัดอย่างหนึ่งที่ทำให้
การปฏิบัติงานสะดวก สบาย และรวดเร็วขึ้นโดย
ประหยัดเงินตราของโรงพยาบาลหรือหน่วยงานใน
การสั่งซื้ออุปกรณ์นี้จากต่างประเทศได้อย่างมาก

หรือช่วยลดภาระของผู้ป่วยที่จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อ
เป็นค่าวัสดุอุปกรณ์การผ่าตัดชนิดนี้ เป็นผลดีต่อ
ผู้รับบริการเกิดความสะดวกรวดเร็วกว่าแพทย์ วัสดุ
แพทย์ และพยาบาลผ่าตัด ทำให้การปฏิบัติงาน
เป็นไปอย่างราบรื่นเป็นผลดีแก่ผู้ป่วยที่เข้ารับการ
ผ่าตัด

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ศ.ดร.สมจิต หนูเจริญกุล
และรศ.ดร.พรรณวดี พุฒวัฒน์ ที่ให้ความกรุณา
ช่วยเหลือแนะนำการเรียบเรียงรายงานนี้

Electro-surgical cautery tip cleaner

Ratanaphan Paibool* B.Sc (Nursing and Midwifery)

Abstract Many imported electro-surgical cautery tip cleaners are available on the (Thai) market today. These products are designed to augment the speed and convenience in cleaning the used cautery tip. The author introduces an inexpensive alternative product made from local material available in Thailand. *Rama Nurs J* 1998; 4(2):207-10.

Keyword:electro-surgical cautery tip cleaner.

* Professional Nurse, Department of Nursing, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University